

ISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Hónaposan előfizetésre: 18 h.
Félévesre: 85 h.
Évesre: 160 h.
Külföldre: 200 h.
Külföldre postán szállítva: 240 h.
Egyes szám ára 10 h.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a 10 órai
éjszakai szünet kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Sallógyi Dezső u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalában intézendők.

III. évfolyam 152. szám.

Nagyvárad

Csütörtök, 1917 július 5.

Tisza interpellációja a magyar állam érdekében.

Jogos kifogások Seidler nyilatkozata miatt. Megválasztották a Ház alelnökét és jegyzőit.

A képviselőházat délután háromnegyed 4 órakor nyitotta meg Szász Károly elnök. Felolvasták újból az elmúlt ülésnek befejezéséről és az új ülésnek megnyitásáról szóló királyi kéziratot.

Az elnök bejelenté, hogy gróf Tisza István sürgős interpellációját jegyzett be az osztrák miniszterelnöknek a reichsratban tett nyilatkozataira és az ehhez fűzött felhívatalos sajtóközleményekre vonatkozólag.

Esterházy beterjeszti a felső magyar minisztérium ismétlése ideiglenes felemeléséről szóló törvényjavaslatot. A régi kormány javaslatai közül a koronásor választására, az újságkezelők választására, a koronásérték megállapításának megváltoztatására vonatkozó törvényjavaslatokat magáévá teszi és ezek újra tárgyalását rendeli el.

Azután átér a napirendre. Az első tárgy: az alelnök megválasztása, ami titkos szavazással történt. A kormányt támogató pártok hironultak a teremből, széksoraik üresek maradtak, csupán a munkapárt maradt bent, amely lezavart. Szavazás után az elnök bejelenté, hogy a Ház alelnökévé egyhangúlag Szcitovszky Bélát választotta meg.

Házaggyá Angyal József lett megválasztva.

Azután a jegyzőket választották meg, névleg a következőket: Almásy László, Fráter Lóránd, Hammersberg László, Horváth Géza, Hussár Károly (sárvári), Mihályi Péter, Nagy Vince, Pál Alfréd, Rosics Miksa (horvát), Szimonyi-Merse Félix, Sztójka Kálmán és Verma Zoltán.

A választások után az új alelnök: Szcitovszky Béla foglalta el az elnöki székét, bejelentette, hogy a bizottságok megválasztása holnap délután megy végbe.

Tisza István gróf áll fel ezután a terjeszti be interpellációját. Seidlernek június 29-én Pusaszky interpellációjára a reichsratban elmondott válaszával kíván foglalkozni, s azt gondolja, hogy ezzel olyan ügyet szolgál, amely minden magyar embernek a szívén fekszik.

Ismerteti Seidlernek a 29-iki ülésen az interpellációra adott választát, amely szerint az illető képviselő ügye a külügyminiszter hatáskörébe tartozik. Igen, de az osztrák és magyar kormány hatáskörébe is Seidler szerint a békekötés joga fellelhető. Ennek azonban mindenféle meggyőzést van, amelyek a magyar alkotmányba ütköznek. A másik dolog az osztrák miniszterelnöknek az önrindelkezési jogra vonatkozó nyilatkozata, amelyben helyesli Wilsonnak a népek önrindelkezési jogára nézve kifejezést. Igen, hogy később nyitotta Seidler a szavazást, amely szerint a fellelhető csak a miniszter ellenjegyzésével történhetik, az önrindelkezési jogról mondottak pedig csak az antant államokra vonatkozik annak a fellelhető az elnyomott nemzetiségek védelmére nézve.

Szóvá kell tennie azt is, hogy az osztrák miniszterelnök nemzetközi tekintetben téves dicsőítést tesz. Folyton osztrák-magyar kormányt emleget. Kijelenti, hogy a külügyek tekintetében osztrák és magyar kormány elismerés használtatik, nincs kü-

lön osztrák és külön magyar külügyi kormány, hanem közös kormány, amelybe egyforma beleszólása van a magyar és az osztrák kormánynak.

Nem akarja az új kormány helyzetét megnehezíteni, azonban kénytelen a kérdést feltenni, hogy hajlandó-e a magyar kormány befolyását érvényesíteni, hogy a jövőben hasonló dolgok elő ne forduljanak a közjogi tekintetben téves megállapítások no történjenek.

Esterházy válaszol. Kijelenti, hogy egyetért Tiszával az elmondottakra nézve. Nem akar beavatkozni az osztrák belügybe, azonban kijelenti, hogy az osztrák kormány állásfoglalása nem vonatkozhatik a magyar király felségjogára. A békekötés kérdésében a magyar nemzet felségjogát mindig érvényesíteni fogja.

Ausztria és Magyarország két külön állam, amelyeknél nem létezik közös osztrák és magyar belügy, nincs tehát osztrák-magyar kormány. Ennek még csak a gondolatát is erősen visszautasítja. Ez ellenkezik a mi eszterházy multunkkal és elvünkkel. Gondoskodni fog, hogy hasonló kérdések többé ne forduljanak elő.

Miután a válasz Tiszát kielégítette, a Ház tudomásul vette.

Ezzel az ülés fél 7 órakor véget ért.

Az Esterházy által beterjesztett törvényjavaslat az ideiglenes új minisztériumok felállítására kimerül, hogy a háború és a háborúból a békére való átmenet ideje alatt támadt feladatok ellátására négy tárcanélküli minisztérium szükséges. A 2. szakasz ezen minisztériumok részére 400.000 korona általános összeget szavaz meg, azonban kimondja, hogy a miniszteron és az államtitkáron kívül más rendszeresített állások nem szervezhetők.

A 3. szakasz szerint a törvény a kihirdetés napján lép életbe. Az indoklás a minisztériumok felállításának szükségességét mondja ki, a világháború sok új terhet és

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetek és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Állandó újdonságok kész női confectói alsó szoknya, miedervédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.

Telefon 11-09.

Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

kötelességet rótt az államra, ezek teljesítése érdekében szükséges egy átmeneti miniszteriumot szervezni. Ezen felelős miniszteriumok tagjai nem lehetnek olyanok, akik más miniszteriumnak is az élén állanak.

A főrendiház ülése.

Budapest, július 4. (Saját tudósítónktól.) A főrendiház ülést Hadik Barkócsy Endre elnök nyitotta meg. Felolvasták az elmúlt ülésnek bekezdéséről és az új ülések megnyitására szóló királyi kérésről.

Astén alelnökké megválasztották, Gánt her Atalt, házelnöké báró Rudayánszky Józsefet. Végül a jegyzőket és a különböző bizottságok tagjait választották meg.

Sikeres harcok nyugaton.

Berlin, július 3. A nyugati hadjárásról és jelentéséről.

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornok hadseregét. A tüstevékenység a pársz levegő által megnehezített megfigyelés miatt bizonyos foltokig egészen esztig csekély volt. Egyes szakaszok után a sötétség beálltáig megélték. Újjal több feben felderítő harcokra került a sor, amelyekből foglyokat és zsákmányt szállítottunk be.

A német trónörökös hadseregét. A Szernyől keletre a Chemia des Dammion a franciák éjjel kétszer megtámadták elvesztett árkait. Mindkét alkalommal visszavertük őket. A harcok Lippe wass falva közelében a hátráló ellenség után nyomultak, előretolták állásaikat és nagyobb számú foglyot ejtettek. Roban csapatjaink vállalkozásai Szernyől nyugatra és Graon-nél sikeresek voltak.

Albrecht württembergi herceg hadseregét. Semmi lényeges nem történt.

Súlyos veszteségeket okoztunk a támadó oroszoknak.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornok hadseregét. Kelet Galiciában az oroszok csak Brezanynál bírták támadásaikat megismételni, bár új erőket vetettek harcba, még nem jutottak előre. Száz századok síró védekezésével és gyors ellentámadásokkal állásaikat számos támadással szemben megtartották és az ellenségnek súlyos veszteséget okoztak.

A Konjuh-Zborov szakaszon erős tűzharc. A tüstevégi tevékenység Brodynál és a Stechod mentén is igen élénk volt.

A harcokon többi részén nem volt lényeges harci tevékenység.

Macedóniai front.

A helyzet változatlan.

Ludendorff, első fővezér.

Sarrail helyett görögök.

Budapest, július 4. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Római lapok közlése szerint Sarrail seregét görög csapatokkal fogják felváltani.

Brezanynál támadtak az oroszok.

Keleti harctér. Budapest, július 4. (Hivatalos) Brezanynál nagy ellenséges erők heves támadásait véresen visszavertük. A Zborovtól dél-nyugatra elterülő szakaszon az oroszok nem támadtak.

Egyébként valamennyi harctéren csekély volt a harci tevékenység. A vezérkar főnöke.

Az orosz és német kiküldöttek barátságos találkozója.

Budapest, jul 4. (Saját tudósítónktól.) Stockholmól jelentik: Az orosz munkástanács egyes megérkezett kiküldötteit a német kisebbség várta. Nagyon barátságosan üdvözölték az oroszokat és összejáratották.

Az offenziva hatása Oroszországban.

Budapest, július 4. (Saját tudósítónktól.) Bernből jelentik: Az orosz offenzívát Brusilov helyett Gulya Alexjev vezeti.

Zürichből jelentik: Az offenziva híre a pétervári lakosság körében nagy izgalmat keltett. A tüntetéseket közök csapatok akadályozták meg. Lenin szerint az offenziva tökéletesen a forradalom eredményeit.

A választójogi reform Németországban.

Budapest, július 4. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés alkotmányjogi bizottsága megkezdte a szövetségi államokban és Elzászban megalkotandó általános, egyenlő és titkos választójogra vonatkozó indítványok tárgyalását.

Kína ismét császárság.

Budapest, július 4. (Saját tudósítónktól.) Pekingből jelentik: Tegaap császári rendelet jelent meg, amely alkotmányos formában bejelentette a császárság visszaállítását.

Az államügyek vezetését katonai tanács veszi át.

A csehek mosakodnak.

Budapest július 4. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelenik: A Reichsrath mai ülésén Kornics cseh képviselő az amnesztia rendelettel kapcsolatosan tiltakozott a csehek ellen emelt vádak miatt. A cseh néphazaszeretete ellen felhozott vádak szerint merő rágalmak. Azt mondják, hogy a csehek nem teljesítették a kötelességüket és nem volt meg bennük a lelkesedés a háború iránt. A lelkesedés egyéni dolog, de kötelességüket teljesítették.

Még egy másik cseh képviselő beszélt a csehek védelmében. Az egész idő alatt a csehek folyton zajongtak és öklüket rázták a németek felé:

— Gyilkosok, elvetemült gyilkosok, megfogtok még ezért bűnhődni!

Joberin német képviselő az amnesztia javaslat és a csehek ellen beszélt.

Budapest, július 3. (Saját tudósítónktól.) Az Est megcáfolja, hogy Magyarországon hasonló amnesztia rendelet jelenik meg, mint Ausztriában.

Az orosz offenziva és az olasz szenátus.

Budapest, július 4. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Az orosz offenziva híre az olasz szenátusban, amely békés hangulatban gyűlt össze, újra felébresztette a háború szellemét.

Az orosz kormány az offenziva érdekében.

Budapest, július 4. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A kormány felhívást intézett a lakossághoz, hogy támogassa minden erejével a hadsereget, amely azért hullatja véréit, hogy a forradalmi Oroszországot megvédje. Hasonló szellemű felhívást intézett a kormány a flottához is.

A városi tisztviselők és tanítók a polgármesternél.

A polgármester igérete.

Nagyvárad város tisztviselői kara és tanszemélyzete június hó 24 én tartott együttes értekezletén érdekszövetségge tömörülését határozta el, kimondván ez alkalommal azt is, hogy fokozatosan alkalmazásba kívánja venni mindazokat a mentő és segítő akciókat, amelyeknek alkalmazásba vétele reményeséget nyújt ahhoz, hogy az a rettenetes nyomor, melyten ez a nagy társadalmi osztály súlyos hónapok óta néma béketűréssel és egyetlen panaszló szó nélkül benne él, ha nem teljes megszüntetést és feloldást, de mindenesetre enyhülést és megnyugvást talál.

Különösen a tél, amely nálunk hovatovább a késő tavaszba is kinyulik, tartja előre indokolt rettegében a tisztviselői osztályt; amikor a fizikai nélkülözést az időjárás zordonsága, a fűtőanyag hiánya és ruházatának fogyatékossága miatt megsokszorozza a szegény ember helyzetét úgy a maga, de különösen apró gyermekei számára csaknem elviselhetetlenné teszi.

A téli fűtőanyag szükséglet a városra telre szükséges élelem idejekorán való beszerzése képezi tehát már most gondoskodásuk első és legfőbb tárgyát.

As érdekeltség megbízásából tegnap Bodnár János, Klímó Irma, Kágyi Lajos és Magyar Jenő megjelentek Rimler Károly polgármester előtt a beszerzési előleg kiutalását kérték, egyben átnyújtották írásban is kérvényüket, amelyet alább ismertetünk.

Rimler Károly polgármester kijelentette a küldöttségnek, hogy a tisztviselők anyagi helyzetének rendezésére minden alkalmat megragad s míg a végleges és megfelelő fizetésrendezés keresztülvitetik, főgondja lesz, hogy hathatós és a viszonyoknak megfelelő segélyhez jussanak. Utalt a most kiutalványozott ruhabezserzési segélyre s hangsúlyozta, hogy a beszerzési előleg kiutalását is magáévá teszi.

A küldöttség megköszönte a polgármester jóindulatú ígését.

Ezután a tanács többi tagjánál tiszteltgett a küldöttség, akik támogatásukat megígérték.

A tisztviselők és tanítók érdekközösségének memorandumát benyújtották a törvényhatóságához.

A memorandumban foglalt kérelem két részből áll. És pedig kéri, hogy:

1. Méltóságassék részünkre az idecsatolt kimutatásban egyénileg is feltüntetett mennyiségekben a szükséges évi fűtőanyagot, szenet és fát beszerzési árban rendelkezésünkre bocsájtani, illetőleg utasítani a városi tanácsot, hogy ezt a fűtő anyagot a rendelkezésére álló városi és katonai fogadókkal még a nyár és őss folyamán kinek-kinek lakására szállítsa el s hogy a fűtőanyag árát a kérvényünkhez 2. pont alatt csatolt kötelező nyilatkozatunk alapján a fizetési előleg természetének megfelelően írja elő és fizetésünkben 12 egyenlő havai részletben vonja le.

2. A csatolt kimutatásban részletesen feltüntetett, de gondos takarékossággal ki-

számított élelmiszer mennyiségeket az éves engedélyezését is mely tisztelettel kérjük oly felhívással, méltóságassék a városi közéletmesterei hivatali felhatalmaszni, hogy részünkre ezt a mennyiséget szerezze be s legkésőbb november hó 1-éig egy tömegben s egyszerre bocsássa rendelkezésünkre. A közéletmesterei hivatalt már egyidejűleg megkeresztük, hogy a termények beszerzési árát saját pénztárából előlegezze addig, míg azt az engedélyezendő újabb beszerzési előleghől egy összegben s egyszerre vissza nem térítjük, vagy pedig ha ilyen előleg újból nem engedélyeztetnek, a termények árát szeptember 1-től kezdődőleg négy egymástán következő hónapban a városi pénztár a háborus segélyünkből le nem vonja.

Prohászka püspök a választói jogról.

Prohászka Ottokár püspök az utolsó főrendiházi ülés alatt közbessélt Zselénsszki beszéde közben. Zselénsszki ugyanis azt mondogta, hogy a nép nem kívánja a választói jogot. Erre Prohászka közbessélt: *Rá kell nevelni.* Ebből a közbeszólásból kifolyólag egyik estilap munkatársa megkérdezte Prohászka püspöktől, mi az álláspontja a választójogi kérdésben és erre Prohászka így felelt:

— A választói jog reformját megfelelő népnevelési reformok nélkül nem tudom elképzelni. Tudom azonban, hogy a nép bizonyos rétegeiben nem kívánják az általános választói jogot. Ezt az osztálygögot, talán még helyesebben parasztagögot kell megfelelő népneveléssel nevelni. Nem tagadhatom, hogy a mi választókörösségünk nem *úti meg éppen azt a mértéket*, amit a reformok megkövetelének, de az új választói jog éppen a nép érdekében való joggyakorlás volna.

— A beosztásnak szerintem a nemzeti népszám szerint kellene történnie és nem szabad figyelmen kívül hagyni az államnyelv tendenciáját. Az ideális állapot az volna, ha a választói jog gyakorlását a magyar nyelv bírásához lehetne kötni. Bizonyos évek múlva ki kellene mondani, hogy aki nem tud magyarul, nem lehet választó és választható. Minden törekvésnek arra kell irányulnia, hogy a népet igazságosan képviseljék a parlamentben, minden néprétegnek, minden foglalkozási ágnak, az iparrak, földművelésnek, a technikai tudományoknak, a tanítóknak meg legyen a maga reprezentánsa a magyar országgyűlésben. Ha meghozzuk a reformokat, amit, azt hiszem, semmiféle erőszak nem fog meggátolni, több tartalma, több értéke lesz a magyar parlamenti életnek.

— Igen természetes, hogy a választójog reformjához meg kell találni a kellékeket. A kormány magábanvéve nem elégsz. Szükségesnek tartanám, hogy a választó minden körülmények között magyar anyanyelvű legyen.

— Milyennek képzel méltóságod a gyakorlatban az általános választójogot?

— A felvázban nehezen képzelhetem el a ftkozságot. Azt hiszem, erre nagyon kell vigyázni, mert különben ismét csak egy hatalmi szerv jut érvényesüléshez. Nagyon fontosnak tartom a választókerületek helyesebb és méltányosabb beosztását.

Az évi gabonatermés igénybevétele.

A miniszteri rendelet alapján.

(Folytatás.)

I. a) Az átvevő bizottság.

A közükséglet céljaira igénybevett termésnek a termelőtől való átvétele és a H. T. részére való átadása végett a törvényhatóság első tisztviselője terményátvevő bizottságot alakít.

5. §. Az átvevő bizottság köteles a törvényhatóság első tisztviselője által a H. T. illetékes kirendeltségének bevonásával megállapított és az országos közéletmesterei hivatalnak előzetesen bemutatott átvételi tervezet alapján a helyszínen eljárni.

Köteles az országos közéletmesterei hivatal által megtartott nép-háztartás és állattartás statisztikai és a cséplési eredmény bejelentések, valamint az alábbiakban foglalt rendelkezések alapján a termelő házi és gazdasági szükségletére kellő terménymennyiséget megállapítani, azt a termelő részére a sár és az igénybevétel hatálya alól feloldani a termelőnél érintetlenül vissza hagyni.

Köteles továbbá az ekként feloldott mennyiségben tulmenő terméfelesleget egyszemben átvenni, annak hatósági árát készpénzben azonnal kifizettetni, és annak őrzésbe vételre illetőleg az alábbi szakaszok értelmében való felhasználása iránt intézkedni.

Az átvétel megtörténtéről a bizottság a termelőnek elismervényt szolgáltat ki, amelyet a termelő megőrizzni és a hatóságnak kívánatra hármikor felmutatni köteles.

II. Nyerstermés vásárlás.

Aki maga nem termelő, vagy akinek házi vagy gazdasági szükségletét saját terméséből való feloldás által fedezni nem lehetett, jogosítva van házi szükségletére abban az esetben, ha ennek a községnek a területén, ahol az illető állandóan lakik a H. T. megfelelő terménymennyiséggel rendelkezik, gazdasági szükségletére pedig minden esetben a H. T.-től az átvevő bizottság utján az ennek közbenjöttével szemes gabonát vásárolni. Az ekként vásárolt mennyiségek után azonban a H. T. illetve biomassyosa semmi jutaléket nem számíthat fel. Igen mérsékelt és később megállapítandó jutaléket csak a város számíthat fel, abban az esetben ha olyan lakosai élelmiszeri igényeit fogja a közvetlen vásárlás utján biztosítani, akik az aratáskor nem voltak abban az anyagi helyzetben, hogy összes egyévi öket megillető szükségletüket készpénzben előre kifizessék.

Az ezen szakasz első bekezdésében érintett vásárlási jogosultságot különösen indokolt esetekben az Országos Közéletmesterei Hivatal elnöke a város területén tud kiterjeszteni.

II. a) A termelő vásárló joga.

A gazdasági szükségletként megállapított terménymennyiséget a termelő szemes állapotban a H. T. a város területén készlettel nem rendelkezik. A H. T. ebben az esetben a kellő terménymennyiséget elsősorban azon község területén átvett feleslegekből köteles eladni, ahol az igénylő gazdasága van. Ha a H. T. ezen község területén elegendő terménnyel nem rendelkezik, a gazdasági szükséglet fedezésére az átvevő bizottság által megállapított terménymennyiséget a gazdaság szerint illetékes járás, illetőleg ha megfelelő fölösleg ott sem volna, a gazdaság szerint illetékes törvényhatóság legkedvezőbbm fekvő más községében átvett feleslegekből köteles rendelkezésre bocsátani.

Ha a gazdasági szükséglet fedezésére megfelelő terménymennyiség az egész törvényhatóság területén sem áll rendelkezésre,

akkor a H. T. azt a szállítási szempontból kedvezőbbnek látva olyan törvényhatóságból szállítja, ahol a kelő felesleggel rendelkezik.

Az ezen §. harmadik bekezdésében foglalt rendelkezés alá eső vásárlásnál illetélog eladásnál a H. T. vagy bizományosai szintén semmiféle jutálékot fel nem számíthatnak.

II. a) A megvásárolt termény felhasználása.

Aki akár mint termelő, akár mint fogyasztó házi és gazdasági szükségletére gabonával van ellátva, azt csak házi és gazdasági szükségletének fedezésére használhatja, egyébként azonban sem szemcsé, sem őrölt állapotban azszal nem rendelkezhetik, fel nem használhatja, fel nem teheteti, fel nem dolgozhatja, el nem idegenítheti, sem azon másnak jogot nem engedhet. Amennyiben pedig a házi vagy gazdasági szükséglet címén birtokában levő gabona erre a célra feleslegessé válik, köteles azt a körülmenyit a közlekedési ügyosztálynak bejelenteni. A közlekedési ügyosztály a bejelentés megtörténetéről a félnek elismerést ad.

Az átvett termésteleségeket a H. T. nek az átvadó bizottságba kiküldött megbízottja köteles késedelmen nélkül összegyűjteni és a H. T. e célra kijelölt raktáraiba szállítani. Ha a bizományos (megbízott) ennek ellenére a termésteleséget a termelőnél visszahagyja, köteles örségi és raktározási díjat fizetni. E díj nagyságát a földművelésügyi miniszter állapítja meg. Ezenfelül a termésteleség ép ségben maradásáért a termelővel szemben való visszakövetelés jogának épen tartása mellett egész vagyonával elcsécsében felelős.

A gabonának a raktárakba való szállítása a termelőt terheli. Késedelmesége esetén azonban a törvényhatóság első tisztviselője a H. T. megkeresésére köteles a szállításhoz a termelő költségére más fuvarokról esetleg a közérő kirendelése útján gondoskodni. (Folyt. köv.)

Schmettow grófnő családi ékszerének eltűnése.

Néhány hét óta Nagyváradon tartózkodik Schmettow grófnő két unokája: Gyertyánffy Isabella és nővére.

Országos körutjuk egyik állomása Nagyvárad, ahol nagyanyjuk, Schmettow grófnőnek zenéi szerzeményeit árusítják. Amint nemrég megirtuk, a grófnő Lizi Ferenc egyik híres tanítványa volt, akinek nevét Európa összes hangverseny termeiben is merték a több értékes zeneművet is alkotott.

A grófnő unokái a Paunónia szállodában béreltek lakást. Tegnap meglepetve vették észre, hogy nyitott bőröndjükből hiányzik egy értékes családi ékszer, amely egykor Schmettow grófnő tulajdona volt. Az eltűnt ékszer felhőld alakú briliáns brosz, értéke körülbelül 50.000 korona.

Az ékszer eltűnését tegnap reggel bejelentették a rendőrségen Jánossy Gyula tb. rendőrfőkapitánynál.

Valószínűnek látszik, hogy az értékes ékszeret ellopták. Igaz ugyan, hogy a táskában más ékszerek is voltak: gyűrűk, karkötők, nyakláncok, fűggők, azonban lehetséges, hogy a tolvaj legalább is egyelőre felhődés nélkül kívánta a lopást elkövetni, azt gondolva, hogy az egy darab ékszer eltűnését jóideig nem veszik észre, esetleg csak az értékelés után. A rendőrség egyik legügyesebb detektívje nyomoz a tettes után.

Rabló katona.

Rablás bűntettével vádolva állt tegnap Szabó Demeter népfelkelő honvéd a honvéd hadosztály bíróságának Lukách Kálmán huszár őrnagy elnöksége alatt ítélkező tanácsa előtt.

A vád szerint Szabó Demeter m. kir. 32. honvéd gyalogezredbeli népfelkelő 1916 január 3-án, a déliutáni órákban együtt idogált Désen egy korcsmában Moldován Jánosossal, Pap Simonnal és Kerekes Sámuellel. Szabó Demeter harctéri élményeit beszélte el a társaságnak s azért Moldován János őrt rendelt a katonának, majd este 7 óra kor faszott s akkor látta a katonát, hogy Moldován egy munkakönyvben tartja a pénst s nagyobb összeg van nála. Mikor Moldován távozott, Szabó Demeter is nyomban távozott s követte Moldovánt s 20-30 lépényire a Somkut felé vezető országúton megragadta, földreterpte s a zsebében levő munkakönyvet kivette s a benne levő pénzt elrabolta s a földön fekvő Moldovánt meg is rugdosta.

Moldován segélykérésére kiszaladt a korcsmából Pap Simon, el akarta venni a pénst a katonától, de nem bírta vele. Ekkor érkezett oda a segélykérésre a korcsmából Kerekes Sámuel, aki megfogta a katonát, visszavitte a korcsmába s ott követelték tőle, hogy adja vissza a pénst. Közben megérkezett az őrző, mire a katona felhasználva a zűrzavart, megugrott a pénzzel.

Szabó Demeter honvéd a nyomozás során elismerte tagadott, később beismerte, hogy elvette a pénst Moldovántól, elő is adott 24 koronát, amit a kórház udvarára eldugott, de a többire azt állította, hogy szétlétte. A vizsgálótörő előtt visszavonta a vallomását, azt mondvá, hogy a csendőrök kirosták. Előadta, hogy a pénzt a korcsmában az asztal alatt találta s azért tartotta magánál, mert nem tudta, kié.

A tegnapi tárgyaláson már azt a védekezést adta elő Szabó Demeter, aki ötvilben bányász: egy papirba burkolva talált 24 koronát a korcsmapad alatt. A pénzből vett cigarettát, a többit eladta. Nem dulakodott senkivel s a pénst nem rabolta.

Moldován János szűtt: Szabó Demeter ránt támadt, a korcsmától 30 lépésre megfogta a nyakamat, földre terpt s elvette a munkakönyvemet a pénzzel.

Pap Simon tanu: a segélykérésre mentem oda, a katona mellett ragadt, nem bírtam vele. Mikor Kerekes odajött, bevitte a korcsmába a katonát s ott megmozdítottuk, de mikor az őrző megérkezett, kiszököt a katona, csak egy notesz hagyott a kezükben, arról tudtuk meg, hogy mi a neve a katonának.

Kerekes Sámuel tanu szűttotta be azután az elnök. Es a tanu hatalmas termetű, tipikus magyar arcu, református ember, de már nagyon oláhosra beszél. Előadta:

— Mikor odamentem Moldován a sárban fekvő, Pap Simon dulakodott a katonával. Megfogtam a katonát s visszavitettem a korcsmába. Moldován mondta, hogy a munkakönyvét rabolta el a pénzzel, azért a zsebéből kivitettem egy könyvecskét, azt hittem az volt az, de az nem munkakönyv volt, hanem egy notesz, melybe be volt írva a katona neve, erről tudtuk meg, hogy hiv-

ják. Ekkor jött az őrző, mire a katona megugrott.

A csendőrök hallgatta még meg a hadbíró, akik igazolták, hogy a vádlott önként tette beismerését.

Dr. Böke hadbíró vádbeszéde után dr. Papp Károly katonai védő terjesztette elő a védelmet s filmentést kért.

A hadtörvényszék ítéletében bűnösnek mondotta ki vádlottat rablás bűntettében s ezért 4 évi szűgos börtönrre ítélte. Vádlott és védője szemérségi panaszt jelentettek be az ítélet ellen a bűnösség megállapítása miatt, a honvédügyész szűjosbitásért fellebbezett.

Hogyan tünt el a belényesi vásáron 7565 korona.

Belényesen tavaly a tavasszi vásáron megjelent Mihucz Juon kisgazda s ökröt tartat vásárolni. Volt nála 7565 korona, egy tuzeljárásban, a szumájába dugva. Amint lassúlt a vasúti állomáson, egy feketekezdős asszony, úgy érte, mellbeütötte, azután lehajolt a földre s valamit átadott egy férfinak, aki eltűnt a tömegben.

Mihucz hírtelen táncójához kapott, de annak már hűthelye volt. Csendőr jött s összefogdosott három gyanúsítottat. Lakatos László cigányt, Nyika Dénesét és Satojka Angyalt. Nyikánánál 6682 koronát találtak.

Ez a lopás foglalkoztatja tegnap a törvényszéknek Ember Géza táblabíró elnökségével s ítékező tanácsát (bírák: Mór Pál de és Fábry Gusztáv, jegyző: Szeles István dr., ügyész: Medvigy István, tolmács: Csarbu János, Védők: Wawsek Kálmán de és Papp János dr.)

Vádlottak természetesen tagadaak. — Elnök: (Satojka Angyallhoz) De Lakatos László beismerte, hogy ott volt. Satojka Angyal (végigácsi Lakatos, lenézősen): Mit tud ez? Nem tud ez semmit. Ez rézrege.

Lakatos: Igaz, hogy ittan. Nyika Dénesné előadja, hogy a 6682 koronát apróbb részletekben Jordán Antal-tól kapta, akiől gyereke született. Azért nem szűtt erről, mert félt, hogy Jordán gyógyítási költségeit ő vele fizettetik meg.

Elnök: De hiszen Jordán szegény ember volt s a kórházban halt meg. Most arról van szó, hogy hány ezres volt az így összegyűjtött pénzben. Kiderül, hogy egy, de ő azt felváltotta.

Elnök: De az ezres megvan. Nyika Demeterné: Mikor aprópénzem felzaporodott 1000 koronára, felváltottam nagy pénzre.

Kiszűttatnak ezután 28 tanut, köztük egy uriaszonyt, Ghimbasiu Sindrát. Egyik azt vallja, hogy a férfi vette fel a pénziárót, mikor az asszony elejtette, a másik azt vallja, hogy a férfi lopta ki s az asszony szaladt el vele.

A védelem végül két 13-14 éves ténytanura hivatkozta, akik hét hónap eltelté után jelentkeztek. Ezért a tárgyalást szűgustura sihalasztották.

* Eladó Bethlen és Kaszárnya utca sarkán egy italmérséssel ellátott díletház előnyös fizetési feltételekkel. Általános Takarékpénztár r. t. Nagyvárad, Bámer tér 2.

A Vörös-Kereszt köszönete.

A számbeli végleges eredményei a Péter Pál napi gyűjtésről még mindig nem számolhat be a Vörös-Kereszt Egylet, mert innen onnan még mindig érkeznek be kisebb-nagyobb adományok. Nem halaszthatja azonban tovább az Egyesület, hogy hálás köszönetet ki ne fejezze mindazoknak, akik a gyűjtés eredményesebbé tételét és farsadtságos munkáját végezték elősegítették. Köszönet illeti meg elsősorban Nagyvárad uritársadalmának előkelő urhályeit, akik az munkák körül foglalatostok és a Salgotti-vezetés művészgárdáját, amely minden jótékony akcióból munkát kér magának a végig az mindvégig pártatlan kitartással.

Ezzel együtt kell megemlékeznünk dr. Krüger Aladárné uraságyról, Polgár Mária urleányról és Bihari Sándor urról, akik a munkából országrészt véve, az óriási hőség dacára is laakadatlan busgalommal és fáradtságot nem ismerve dolgoztak az egylet érdekében. Ugyancsak hálás köszönet illeti meg Tóth Eleköt, Habár Lola urhályeket, Derayey Imre, Diósi Ferenc, Salgotti, Tarnay, Rákósy, Bicsó János és Dózsa István urakat, akiknek munkálkodása is igen elősegítette az egylet sikerét a napi akciójánál.

Nagyvárad város áldozatkész közönségének, a szűzök valamint a hatóságok vezetőknek ez után mond köszönetet a Vörös-Kereszt egylet vezetősége.

Biharmegye közállapota.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

Biharmegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt fél 10 órakor tartotta a havi rendes ülését, amelyen Fráter Barabás alispán elnöklés alatt jelen voltak: Karácsonyi János, Keszthelyi Zoltán, Balogh János, Balogh Elemér, Vatahy Lajos, Kiss István, Szunyogh Sándor, Szabó Károly, Pállay Lajos, Verner Kálmán, Gara Sándor, dr. Thury Endre, May Sándor, dr. Fásy Lajos, Nyisztor Árpád, Molnár Imre és Németh István pénzügyigazgató.

Asz alispáni nemleges jelentés után Keszthelyi Zoltán főjegyző a tároltató Móricz Ernő dr. főorvos helyett felolvasva a Biharmegye közegészségügyéről szóló jelentést, amelynek övandenata megállapítása szerint a megye területén egyetlen hólyagos himlő megbetegedés sincs a megye közegészségügyi állapota kielégítőnek mondható.

Verner Kálmán árvasségi elnök havi jelentéséből kiindul, hogy Biharmegye területén eddig a háború következtében elfutott, vagy elesett összesen 7018 hadbavonult, kik 4482 hadiárvét hagytak hátra a akiknek ügyét, érdekeit az árvasszék szeretettel kezeli fel. Jelenti az árvasszék elnök, hogy az általa kezelt pénsekéből alapkából a megyei árvasszék a VI. hadiközlésből 90200 koronát jegyzett a így az eddigi összes hadi költségen jegyzése 2.605.700 koronát tesz ki.

Az állatorvosi havi jelentés beszámoló a folyó évi állatállomány eredményéről. E szerint van Bihar megyében 49513 ló, 197.128 szarvasmarha, 131.943 juh, 10447 kecske és 170990 sertés. Az állatállomány az 1916 évhez képest telmes növekedést mutat.

Németh István pénzügyigazgató a múlt hónapban befolyt adókról, Szunyogh Sándor néhány illetékességi ügyről tett még jelentést, mire a fél 10 órakor kezdődött ülés már 10 órára véget is ért.

Nem ad a város póttartalványokat élelmiszerekre.

Visszaféléket tapasztalt az élelmiszerügyi bizottság.

Az élelmiszerügyi bizottság igazoltt beteg-ség esetén, avagy rendkívüli körülmények közű jutott egyének részére bizonyos élelmiszereszközök póttartalványokat szolgáltatott ki. Ezen címen a tegnapi nap folyamán az élelmiszerügyi bizottságot nagyobb tömegű kérés-tek fel és különféle indokkal póttartalványok ki utalványozását kérték. Az ilyen különleges kéréseket előterjesztők száma oly nagy volt, hogy az élelmiszerügyi bizottság személyesen a kérelmezőket utalványozással ellátni nem volt képes. Erre való tekintettel, hogy az indokolt kérések elintézését nyelbessenek, olyképpen intézkedtem, hogy a tegnapi nap azaz folyó hó 4 én a hatósági listát és élelmiszer üzemek a kivételre körülmények közű jutott igazoltt betegek részére egy kg. tengeridarárt és egy kg. cukrot szolgáltatásunk ki.

A közönség ezen intézkedésemet azonban olyképpen értelmezte, hogy ezek élelmiszer póttartalványokat nemcsak igazoltt betegeknek, avagy a kivételre körülmények közű jutott és ilyenképpen mások részére is érdemlő egyéneknek illetik meg, hanem mindenképp a listát és élelmiszer üzemeket nagy tömegű lejték el és ilyenképpen megakadályozták azt, hogy a tényleg erre igényjogosultak a megállapított póttartalványokat megkapassák és megakadályozták azt is, hogy a közönség a ma lejárt listájukkal beérkezessen. Minthogy rendkívüli sok elzárkózott jutott tudomásomra, másképp pedig minthogy ilyen különleges kérésekkel leggyakrabban olyanok is elő állnak, akik erre igényjogosultsággal egyáltalán nem bírnak, a jövőre nézve mihez- tartás végett köztöm az érdeklődőkkel, hogy ugy az élelmiszerügyi bizottságnak, mint a hatósági listát és élelmiszer üzemeknek az ilyen póttartalványok kiszolgáltatását megtiltattam.

Azon módokat és rendelkezéseket, amelyek mellett az igazoltt betegek, vagy a tényleg rendkívüli körülmények közű jutott egyének ilyen póttartalványokat kaphatnak, annakidején hirdetésny utján fogom a közönség tudomására hozni.

Figyelemre emeltem tehát a város lakosságát, hogy ilyen póttartalványok kiutalására vonatkozó kérésekkel sem az élelmiszerügyi bizottságot, sem a hatósági listát és élelmiszer-üzemeket ne zaklassák. Felkérem egyben a város közönségét, legyen segítségemre, hogy illetéktelen egyének jogosulatlan igényeikkel az élelmiszerügyi bizottságot ne zaklassák a az által egyrészt tegye lehetővé, hogy az élelmiszerügyi bizottság közérdekű munkáját akadálytalanul folytathassa, másrészt a felelősséget és szerényebb igényű fogyasztók nagy tömegének a jogos érdekeit megvédelmezhesse.

Tudomásulvétel végett köztöm még az érdeklődőkkel, hogy mindazok, akik a tegnapi nap folyamán lejárt listájukat az üzemek előtt való nagy tolongás miatt beváltani nem tudták, ezen listájukat utólagosan a listát és élelmiszer-üzemekben beváltathatják.

Nagyvárad, 1917 július hó 4 én.

Lukács Ödön s. k.
polgármesterhelyettes.

* Már július hó 26-án tartjuk meg a közű katonai előlekek rendezett jótékony-célú államsorsjáték húzását. Játékterv szerint van 21.146 nyeremény 625.000 K összegben készpénzben. Főnyeremény 200.000 K. Sorsjegyek a 4 koronáért az összes sorsjegyelárusító helyeken, adó, posta- és vasúti hivatalokban stb. kaphatók.

HÍREK

* **Seregély alezredes kiténtése.** A hivatalos lap közli, hogy a király Seregély Dávid 4. honvéd gyalogezredbeli alezredest a 3. osztályu vaskoronárral tüntette ki.

* **Bírósági áthelyezés.** A hivatalos lap közli, hogy az igazságügyi miniszter Halmy Gyula belényesi járásbírói jegyzőt a nagyvárad kir. törvényszékhez helyezte át. Ugyancsak az igazságügyi miniszter Rimósy József nagyvárad kir. ügyészségi jegyzőt a nagyvárad kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízáttal rendelte ki.

* **A városi adóbecsűsök sérelme.** A városi tisztviselők ruhabeszerezési segélyéből a miniszteri intézkedés szerint a városi adóhivatalnál alkalmazott becsűsök 200 K segélyt kapnak, mivel az állítottak közű vannak sorozva, míg a napidíjasok részére 300 K segély van megállapítva. Ebből az osztályozásból azonban az az anomália származik, hogy a napidíjasokból előléptetett becsűsök kisebb összegű segélyt kapnak, mint ha megmaradtak volna napidíjasoknak. A városi tanács azonban belátván ennek a visszásságát, azt tolmácsolta a becsűsöknek, hogy csak vegyék fel most a 200 koronát a városi tanács előterjesztést tess a miniszternek, hogy megkapják a 100 korona költségtérítést is.

* **Katonai kiténtetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Vadkerti László 37. gyalogezredbeli tartalékos tábori lelkészt a Farsó József-rend hadikéltményes lovagkeresztjével tüntette ki. Pupa Mihály 37. gyalogezredbeli tartalékos főhadnagy a koronás arany érdemkeresztrel a vitésségi érem szalagjával, Székely Gyula 4. honvéd gyalogezredbeli hadnagy pedig az újlagos legfelső díszérő elismeréssel lett kiténtetve.

* **A városi tisztviselők ruhabeszerezési segélye.** A városi tisztviselők ruhabeszerezési segélyéről a halba vonult tisztviselők közű csak azok részesülnek a segélyben, akik azt kérik. Ez a kérdés felmerült tegnap a városi tanácsban, midőn a segély kiutalását tárgyalták. A tárgyalásnál a tanács tagjai abban állapodtak meg, hogy mivel feltételezhető, miszerint az összes hadbavonult kérti fogja a ruhasegélyt, mindannyi részére már most kiutalja az összeget a tanács. — Megállítjuk kapcsolatosan, hogy a tanács tegnapi ülésében az összes városi tisztviselők és alkalmazottak részére kiutalt a ruhabeszerezési segélyt, amit pár nap alatt ki is fizetnek.

* **A város két vagon burgonyát rendelt.** A közönség nagy hiányát éri a burgonyának és a gubának. A burgonya pedig a legfőbb tápláléka különösen a szegényebb népek, akiknek nem telik sem a drága húsra, sem más drágább ételre. Lukács Ödön polgármesterhelyettes tegnap felbatalmázta a város tanácsa, hogy 2 vagon burgonyát szerezzen be. A burgonya rövid idő alatt megérkezik Nagyváradra és a közönség részére forgalomba kerül.

* **Nagyvárad a gyöngyösi tűzkárosultaknak.** Nagyvárad város tanácsa tegnapi ülésén Rimler Károly polgármester bejelentette, hogy a gyöngyösi tűzkárosultak részére 10000 koronát elküldött. Ennek egy részét a törvényhatóság szavasta meg, de a nagyobb része a közönség jótékony adományából gyűlt össze.

*** A német császári pár látogatása a királyi párnál.** Budapesti tudósítónk jelenti: A német császári pár hatodikán Laxenburgba érkezik, hogy viszonzza a királyi pár multkori látogatását.

*** Esterházy Bécsbe utazik.** Budapestről jelentik: Gróf Esterházy miniszterelnök 2 napi tartózkodásra Bécsbe utazik.

*** Miniszterek Bécsben.** Budapesti tudósítónk jelenti: Szász Béla Bécsbe utazott, hogy a német kiküldöttekkel gazdasági kérdésekben tárgyaljon. Rövidesen követik őt Gratz és Szurmay miniszterek is.

*** Elnapolják a Házat.** Budapestről jelentik: Szász Károly képviselőházi elnök kijelentette, hogy az új javaslatok letárgyalása után a Ház elnapolja magát, vagy királyi kéziratral elnapolják. A javaslatok tárgyalását körülbelül befejezik 15-ikéig. A Ház az elnapolás után októberben fog ismét összejönni, azonban lehetséges, hogy már augusztusban vagy szeptemberben.

*** Elhunyt képviselő** Budapesti tudósítónk jelenti: Páry Sándor dunaszerdahelyi munkapárti képviselő délután elhunyt.

*** Katonai előléptetések:** A hivatalos lap közli, hogy a király Sebastyén Rezső 4. honvéd gyalogezredbeli, Derka János 70. gyalogezredbeli és Waldmann Osmán 4. honvéd gyalogezredbeli népfelkelő tisztjeleket népfelkelő hadnagyokká léptette elő.

*** Leaz már svédgyufa.** Ki hitte volna, hogy a gyufának is hiányát érezzük valaha? Eddig legfeljebb egyesek csak nem volt gyufájuk, mikor rá akartak gyujtani a legfeljebb az égőszivarral rendelkező ember társát molesztálta a szokásos megazóltással:

— Pardoa! Szabad kérel egy kis tüzet!

Laszankint azonban erre is ráfeküdt az árdéglők hada a elrakták a gyufakészleteket. Csakhamar emelkedett a gyufa ára: 2 fillérről 4-re, majd 5-re s most már 9—10 fillér egy doboz gyufa. Lukács Ödön főjegyző most beiktatta a gyufát is a városi készletek közé a nemcsak aránylag olcsó gyufához jut a közönség. A tegnapi tanácsülésen bejelentette a főjegyző, hogy két vagon svédgyufát szerezett a közönség számára s még két vagon gyufakészletet lekötött a város részére. A gyufát dobozonként 6 fillérrével hozza forgalomba a város. A tanács természetesen tudomásul vette a város érdekében való ezen messzeszemű gondoskodását.

*** Hegedűs Lajos nyugdíjazása.** Nagyvárad város egyik legrégebbi tisztviselője: Hegedűs Lajos iradatitást tegnap beadta kérvényét nyugdíjazása iránt. Hegedűs Lajos egyik legszorgalmasabb, buzgó tisztviselője volt a városnak, aki 40 évig szolgálta odaadással, kiváló szakértelemmel, példás pontossággal és ritka becsületességgel Nagyvárad városát. E hosszú idő nagy részét mint a polgármesteri iroda vezetője töltötte el a felelősséggel bízalmát, becsületét bírta. A közönség tisztelétét és szeretetét előszékeny, lakótelező szívesen modorával érdemelte ki. Fiatalabb korában tevékeny részt vett társadalmi téren is, különösen a régi, híres önkéntes tűzoltóegyletben és a sportegyletben. Az utolsó években egészségi állapota hanyatlott s most a jól megérdemelt nyugalomba vonul.

*** Teát hozat a város.** Nagyvárad város élelmiszeri igazgatósága budapesti megbízottja útján 19 métermássa tea beszerzéséről gondoskodott, kiküldött 69 koronával. A városi tanács tegnap tartott ülésén Lukács Ödön polgármesterhelyettes előterjesztésére a tea vételével megbízta az ügyosztályt. A tanácsülés végével azonban a megbízott telefonon jelentette a polgármesterhelyettesnek, hogy a tárgyalás folyamán változott a tea ára s most már csak 15 mázst vehet a város és pedig kiküldött 73 koronával. A városi tanács új ötletet eszelt s felhatalmazta Lukács Ödönt, hogy vegye meg a felajánlott teakészletet, mert nemcsak Nagyváradon, hanem egyáltalán nincs tea. Reméljük azonban, hogy a multkor tapasztalata alapján a város vagyis megvásárolja a teát, mielőtt forgalomba hozná.

*** A Szociális Miskolc-társulat Leányklubja** ma délután 5 órakor zenekört tart.

*** Cukrot kérnek a vasutasok.** Vasutas körökből kapjuk a panaszt, hogy a Vasutasok Jóléti Bizottsága hetek óta nem adja ki a cukrot. Míg eddig holnap ígéri s jól lehet ott van a cukor a raktárban, nem kapják ki a hiába oda fáradt asszonyok és gyerekek a cukrot. Sírós intőzkedést kérnek lapunk útján a vasutaságtól.

*** Munkáshiány miatt szünetelő napilap** Szegedről jelenti a Magyar Kurír: A Szegedi Híradó bejelentette olvasóinak, hogy bizonytalan időre kénytelen megjelenszét felfüggeszteni, mert nyomdája munkáshiány miatt nem tudja a lapot előállítani. A Szegedi Híradó egyike a legöregebb magyar napilapoknak, jelenleg a 60. évfolyamában van és a magyar író és újságíró gárda nem egy neves tagja emeli a lapnál kezdte meg pályafutását; a lap négy héttel eselött 4—6 oldalra volt kénytelen terjedelmét csökkenteni, azóta azonban szerdái közül újra bevonult több, ezért új nyomdászemélyzet toborzásáig nem tud megjelenni.

*** Legett egy sebesült hős háza.** Juhász Nyisztor a debreceni magyar kir. honvéd gyalogezred súlyosan sebesült hőseinek Margitán lévő háza az 1917. évi június hó 28-án legett. A rokkant hős, ma is az aradi csapat kórházban áll orvosi gyógykezelés alatt, hajléktalan családja csöppnyi gyermekei a tüskér alkalmával a testükön viselt ruhákon kívül semmit sem menthettek meg, ruha, fehérnemű és élelmiszer nélkül maradtak. Hősünk a megsebesítés első napján bédbevonult, háza többór ellen bizonitva nem volt. Kérjük Bihar megye adósságtól és közönsége támogatását: építsük föl az értünk vértelt hős hajlékát, nyújtsuk a sokat szenvedett család végteleen nyomorát. A kegyes adományokat hiilapilap nyugdíjaznak és kérjük szokot a Tiszántúli szerkesztőség útján, vagy közvetlenül: Romhányi István a margitai önkéntes tűzoltó testület pénztárnokának megküldeni. Hazafias tisztelattal a margitai önkéntes tűzoltó testület parancsnoksága. Dr. Pálffy Gyula, járási fűrendészeti felügyelő főparancsnok. Jóny Lajos, alparancsnok.

*** A tanítók és tanárok bezerzési csoportjának** vezetősége közli a tagokkal, hogy eszentul hetekint községárnyitást rendszeresít. Az első árusítás július 6-án, pénteken reggel 8—10-ig lesz a kereskedelmi iskolában. (Egyelőre tők, kálarabé és retek kapható.) Tervezve van továbbá a vasutasok, hogy a tagok egész évi buza s burgonya szükségletének megszerzésére is megteszi a szükséges lépéseket. Először fölkeri az érdekelteket, hogy a hatóságnál bejelentett családtagok számát az ügyvezető elnökkel (Zárda-u. 1)

Két nap alatt írásban tudatni sziveskedjenek késedelmes bejelentés figyelembe nem vevésével.

*** Az eltűnt vagy hadifogolyban lévő katonák bejelentése.** A magyar kir. belügyminiszter ur 36052—1917 V. e. számú köirendelése alapján felhívjuk a város lakossága között mindazokat, akiknek katonai szolgálatot teljesítő hozzátartozói közül valaki a háború folyamán eltűnt, hadifogolyra jutott, vagy ha a hadifogolyban elhalt, hogy ezen körülmény bejelentéséhez szükséges iratok átvétele végeztetve a hivatalnál (1. emelet 7 szob.) mielőbb bejelentkezzenek. Nagyvárad, 1917. július 4. Rendőrkapitányi hivatal.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtök: A vengerkák. (Bemutató előadás G. K. rész E. és G. S. Sándor vendégjátéka.)

Pénteken: A vengerkák. (G. K. rész E. és G. S. Sándor felléptével.)

Szombat délután: Ripp van Winkle.

Szombat este: A vengerkák. (G. K. rész E. és G. S. Sándor felléptével.)

Vasárnap délután: A császárné.

Vasárnap este: A vengerkák. (G. K. rész E. és G. S. Sándor tucsfelléptével.)

Góthék a Tolvajban. A Góth-párt tegnap este tartotta első ideig vendégfelléptetés Barnstein drámájának a Tolvajnak két fő szerepét játszották. Játékukat nem dícsérjük ujból, tavaly már láttuk őket ebben a színműben, akkor megemlékeztünk művészi alkalmasságukról. A közönség óriási érdeklődést tanúsított felléptük iránt, ennek bizonyítéka az a tábla, amely az előadásokban felfüggesztett bennünket: „A mai előadásra az összes jegyek eladtak”, — szóval csufolt ház nézete végig Góthék tegnapi felléptését.

Góthék vendégjátékai.

— A vengerkák. —

Oroszországba eszterceztél hajszolni indult szegénysorú, de a szegénységűbe már belentit magyar lányok mélyesége tragédiája es, amely meg a régi, békélődőben megteremtette Oroszországban a vengerkák fogalmát.

A legújabb és legújabb szándékkal, de mindenre való elszántasággal művészi jövőt, fényt, pompát, csillogást: hajszolni indult lányok szörnyű bukása ez. A remélt, kárpóztos jövő helyett galád orosz lélekű férfiak, a lánykérésűk égnőként és a régi kőse kertülnek és innen az erkölcsatlenség legmélyebb fertőjébe.

Ez a bűnös toll világ a millió Pástor Árpád és Góth Sándor „Vengerkák” című drámájának, amelynek központjában azonban, mint a fertőből nőtt lifon, egy puppa boldogtalan orosz herceg és egy vengerkák szerelme áll.

Ennek a pusztán a történetről tökéletesen világosnak ezt a két szemkivételitjét játsza a Vengerkák ma esti bemutató előadásán G. K. rész E. és G. S. Sándor, akik ezekben a szerepekben klasszikus szépségű alakító-képességük legfényesebb produkcióját hozták a nagyvárad publikum elé. G. K. rész E. és G. S. Sándor e hét minden estóján a Vengerkákban lépnek fel.

Délutáni előadások. Szombaton délután egy régi, de mindig szívesen látott operette: a Ripp van Winkle less műsoron vasárnap délután pedig a Császárné.

A Boros-kabaré bucsuelőadása.
Zenei esztét és zenei orvosi mellett mu-
tatkozott be tegnap a Vigadó mozgó szin-
padján Boros Géza, a híres fővárosi kabaré
művésze és pompás társulata. Páróri perere
fokozódott a kegyes és nagyszerű műsor
minden egyes száma után. A bájos Faragó
Sári és Palotai Elza szólószámai, Boros Géza,
Czeplédy Gyula kabaréaproságai, Herczeg
Jenő korferálása, valamint az ötletes tréfák
és párjátelenek örökös sikert arattak. Zgó
tapsviharral ünnepezték a kitűnő előadókat.
Az igazgatóságok sikerült a vendégművé-
süket még egy előadásra lekötötték. Ma, csü-
törtökön lesz a bucsuelőadás mely alkalm-
mal teljes új műsor mellett lépnek fel Boros
Géza kabarétársulatának tagjai. Az előadás
fél 9 kor kezdődik. Jegyek előre válthatók
délután 11 órától a Sipos térszékhelyen.

URANIA
mozgó-
színház

Csütörtökön
Utazás a tulvilágra
dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor,
hétköznap 5 órákor kezdődnek.

APOLLÓ
mozgó-
színház

Csütörtökön
Péntek 13.
bűnügyi dráma 4 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor,
hétköznap 5 órákor kezdődnek.

ZENE ÉS MŰVÉSZET.

**Beiratások Imrik Kornélia ze-
neiskolájába.** Megemlékeztünk arról a
kitűnő n. akadémia nagy részéről, melyet
Imrik Kornélia a híres zenetanárú zene-
iskolája vezényel, tartott a Katb. Körben.
Ezzel a hangversenyével Imrik Kornélia
újra bebiztosította, hogy zenekölője méltán
megérdemelt azt a nagy hűbort melynek a
város zenei körében orvosa. Imrik Kornélia
magas képzettségű zenetanárú, aki nemcsak
mint zeneszerző híradó, hanem a zeneoktatás
terén is előrangú, akinek tanítási módszerét
a legelső külföldi szakhatóságok is dícsé-
rettel hasznosították el. Imrik Kornélia zeneköl-
őjében a beiratások a hó 18 ig lesznek
naponta délután fél 12 től fél 1 ig és délután
4 től fél 6 ig.

Kiadó azonnal!

Üzlethelyiségek, raktárak,
műhelyek, olcsóbb bér mel-
lett hosszabb vagy rövi-
debb időre.

Nagy Sándor-utca 4. sz.

Fekete-Győrösön Tenke
mellett 134 kishold föld
tanyával és belsőséggel,
melyen szép és megfelelő
lakás van, szabad kézből
eladó.

Értékesítési Nagyváradon az
Általános Takarékpénztárnál.

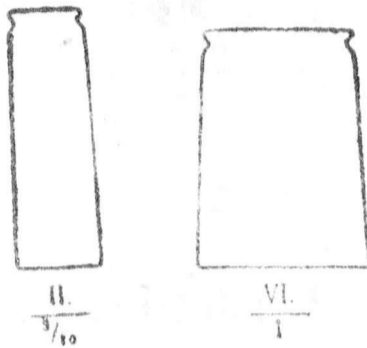
VIGADÓ
mozgó-
színház

Csütörtökön
Boros-kabaré.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor,
hétköznap 5 órákor kezdődnek.

NYILTTÉR.

HETI ÁRJEGYZÉK:



**Befőttes és uborkás üvegek
megérkeztek
minden kivitel és nagyságban
Eladás nagyban és kicsinyben.**

- Vizespohár finom csiszolt üvegből . . . -26
- Borospohár finom csiszolt üvegből . . . -22
- Söröspohár finom csiszolt üvegből . . . -80
- Vizeskancsó finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Borospalack finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Cukortartó színes finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Sótartó kristály finom csiszolt üvegből . . . 2-
- Gyümölcsállvány finom csiszolt üvegből . . . 3-
- Befőttestál fogóval finom csiszolt üvegből . . . 3-
- Vizeskészlet színes finom aranyozással . . . 5-
- Boroskészlet színes finom aranyozással . . . 4-
- Söröskészlet színes finom aranyozással . . . 4-
- Likörkészlet színes finom aranyozással . . . 4-
- Tészta készlet finom majolika színezéssel . . . 5-
- Kávékészlet színes finom aranyozással . . . 10-
- Téskészlet színes finom aranyozással . . . 10-
- Mocakészlet színes finom aranyozással . . . 10-
- Mosdókészlet színes finom diszítéssel . . . 12-
- Rbédőkészlet színes finom aranyozással . . . 40-

**Szent Antal szobrok, Mária
szobrok, Szentelt víztartók
minden kivitelben kaphatók.**

Megérkeztek

**Konyha felszerelési áruk.
Főzőedények.
Táblaüveg. Porcellánárak.
Képkerekezés művészi
kivitelben. Ablaküvegezés!**

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

Főszervező: **Dr. KRÖGER ALADÁR**
Feladós szervező: **Dr. PAPP KÁROLY**

**BOROSSGÉZA
kabaréja**

A nagyvárad

VIGADÓ

mozgó-színházban

ma csütörtökön
utoljára

BOROSS GÉZA

a „Modern-Szinpad“ tagja

Homoky Paula

a „Modern-Szinpad“ tagja

Herczeg Jenő

az „Apolló Kabaré“ tagja

Gellért Lajos

a „Modern-Szinpad“ tagja

Czeplédy Gyula

zeneszerző

Faragó Sári

a „Fővárosi-Orfeum“ tagja

Színre kerülnek:

Cigaretta .: Tótasszonyok

A jövedelmi és vagyonadó

Hadiözvegy

Te szegény pesti polgár

A nagyszerű Teréz

A műsort irták: Gábor Andor, Ná-
das Sándor, Kövály Gyula, Harsányi
Zsolt, Orbók Atilla.

Magánszámok, duettek:

Szokj le róla .: Optimista-

pesszimista .: Dal a maxi-

imumról és a minimumról.

Szövegét írta: Gábor Andor,

Zenét szerelte: dr. Szirmay Albert

Konferansziar **Herczeg Jenő**
A songoránál ül **Czeplédy Gyula**

Kezdeté este fél 9 órákor.

Helyárak: Páholy 4 K, Zsölyve 3 K,
Támlászték 2 K, Erzély 1 K.

Jegyek előre válthatók d. e. 11 től 12 óráig
a nappali pénztárnál.

Mindenféle vidéki megrendeléseket a zonnal szállítunk.

Telephon 92. sz.

Szélőtől, hidegtől

kifúj!

vörös arcra és kézre

továbbá szepő, mitteszer és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségre és hatásaira nézve felülmúlja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 1 kor. 50 fill.

EMIR-arcmosó

Törvényesen védve!

Legtökéletesebb szert bőrhámlás és sömör, továbbá izzadó, fényes, zsíros (miteres) atkás arcra naponta, ahányszor szükséges, gyaputra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Teljesen ártalmatlan készítmény. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Ara üvegenként 2 K.

Ezen szerek kaphatók:

NÉMETH PÁL

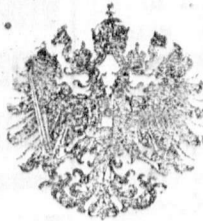
„Arany Kereszt”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.

(Városháza mellett.)

Ő csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán



32. CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK

közös katonai jótékonycélokra.

Ezen sorsjáték 21.146 készpénz nyereséget tartalmaz, 625.000 kor. összértékben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A húzás 1917. július 28-án nyilvánosan fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a jótékonyági sorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 5. sz. a. m. kir. lottóvédéki igazgatóságnál Budapest, IX. Vámpalota, továbbá a lottógyűjtődékben, dohány- és tévedékben, adó-, posta- és távudhivataloknál, vasúti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegy vétek részére ingyen adnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától.
(jótékonyági sorsjátékok osztálya.)

3359—1917. ék. sz.

Hirdetmény.

Az 1896. évi október 27-én 4321. sz. a. kitérésben K. K. M. szabályrendelet 10 §-ában foglalt hatáskörömből kifol. olag esznel közbiré tessm, hogy a „Nagyvárad i fésu és lédagár r. t.” a máv. várad veleneti pályaudvara melletti ipartelepén tervezett 0.6. m nyomtávu kéziüzemű keskeny várányu iparvágány építésének engedélyesése iánt folyómodott. A csatolt műszaki leírás szerint az iparvágány az ipartelepéről indulna ki s a máv. várad veleneti állomása területére lépve az állomás Kolozsár felőli végén a pálya jobb oldalán levő rendes nyomtávu csonka végányig halad és ott csonkán végződik. Teljes hossza 184.10 m. kitérek nincsennek. Célja, hogy a gyár részére érkező kocsirakmányu áruk vagy a gyárban elkészült faipari termékek a vasúti kocsikó, illetve kocsikból való ki illetve berakás végett az állomástól vagy állomásbaki vagy beszállíthatók legyenek.

Mint hogy a tervezett vasut a műszaki leírásban foglaltak szerint idegen területeket, sőt egy csőátereszt és vízfolyást is érint, ennél fogva a benyújtott kérvényt, terveket és műszaki leírást a városi saekhez közigazgatási hídóhivatalában f. évi július hó 2-től július hó 17-ig bezárólag 15 napi közszemlére helyezni rendelem s a közigazgatási bejárás határidejéül f. évi július hó 19-én délelőtt 11 óráját kitűzöm szsal, hogy az össze-jövelei helye a városháza tanácssterme legyen. A tárgyalás vezetésével megbízom Komlóssy József g. tanácsnokot s a tárgyaláson a város közörsége képviselőitében való megjelenésük felkérem dr. Thury László t. főügyészt, Gerő Armin főkapitányt és Kőszeghy József főmérnököt. Felkérem Lulács Ödön polgármester helyettesét, hogy a tárgyalás befejeztével az összes iratokat a felveendő jegyzőkönyv kapcsán hozzám beterjesztetni sziveskedjék.

Utasítom Sóllyom Gyula tb. irodaigazgatót miszerint az iratokat a fentjelzett határidőben tartsa közszemlén, a jelen hirdetményt függessze ki s az alant felsoroltaknak vétív melléti kézbesíttesse, továbbá a helybeli hírlapoknak három ízben való kézszététel végett küldje meg s az iratokat a vétívvel kel vala mint a kifüggesztési záradékkal ellátott hirdetménnyel és a leppeldányokkal együtt a tárgyalás előtti napon az elnöknek adja át.

A közszemlére helyezett iratok az érdekeltek által megtekinthetők, s ellenők a közszemle idején írásban, a tárgyaláson pedig szóval észrevétel tehető.

Eről Komlóssy József g. tanácsnokot, dr. Thury László t. főügyészt, Gerő Armin főkapitányt, Kőszeghy József főmérnököt, a nagyvárad belényes vaskóhi vasut r. társas-

ságot, a máv. nagyvárad i osztálymérnökcséget, a várad-veleneti közbirtokosságot, a nagyvárad i m. kir. kulturális hivatalt, a nagyvárad i fésu és lédagár részvénytársaságot, Sóllyom Gyula tb. irodaigazgatót az iratok kapcsán és az esetleges többi érdekelteket értesítem.

Nagyvárad, 1917. évi június hó 27.

Rimler Károly s. k.
polgármester.

TÜZIFA

Waggon tételben, mérter számra és felvágva kapható

JENEI M. CÉGNÉL

Szarvas-sor 27. Stera palota.
Telefonszám 10—13.

Megrendeléseket felvesz
BÁNYAI JÓZSEFNÉ

Sztaroveszki-u. 2. Nagyhidfő
Telefonszám 14—55.

IZSÁK LIDIA



**Elsőrendű
színházban**

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Interurbán telefon:
11—53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egye-
dül i fésu. A litója.
Tisztításokat és átala-
tásokat elvál alunk.
Fűzők mérték után a
leg.övidebb idő alatt
elkészíttetnek.